

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

NÁLEZ

Ústavného súdu Slovenskej republiky

V mene Slovenskej republiky

I. ÚS 72/06-34

Ústavný súd Slovenskej republiky na neverejnom zasadnutí 21. júna 2006 v senáte zloženom z predsedu Lajosa Mészárosa a zo sudcov Juraja Horvátha a Štefana Ogurčáka prerokoval prijatú sťažnosť Š. P., bytom K., zastúpenej advokátom JUDr. M. S., Č., vo veci porušenia základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov zaručeného v čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky postupom Okresného súdu Čadca v konaní vedenom pod sp. zn. 12 C 663/01 a takto

r o z h o d o l :

1. Okresný súd Čadca v konaní vedenom pod sp. zn. 12 C 663/01 porušil základné právo Š. P., aby sa jej vec prerokovala bez zbytočných prietáhov, zaručené v čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky.

2. Okresnému súdu Čadca v konaní vedenom pod sp. zn. 12 C 663/01 p r i k a z u j e konať bez zbytočných prietáhov.

3. Š. P. p r i z n á v a primerané finančné zadosťučinenie v sume 40 000 Sk (slovom štyridsaťtisíc slovenských korún), ktoré je Okresný súd Čadca p o v i n n ý vyplatiť jej do dvoch mesiacov od právoplatnosti tohto nálezu.

4. Š. P. priznáva náhradu trov právneho zastúpenia v sume 9 378 Sk (slovom deväťtisícristosedemdesiatosem slovenských korún), ktoré je Okresný súd Čadca povinný vyplatiť na účet jej advokáta JUDr. M. S., do jedného mesiaca od právoplatnosti tohto nálezu.

O d ô v o d n e n i e :

I.

Ústavný súd Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) uznesením z 8. marca 2006 č. k. I. ÚS 72/06-12 prijal podľa § 25 ods. 3 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 38/1993 Z. z. o organizácii Ústavného súdu Slovenskej republiky, o konaní pred ním a o postavení jeho sudcov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) na ďalšie konanie sťažnosť Š. P., bytom K. (ďalej len „sťažovateľka“), zastúpenej advokátom JUDr. M. S., Č., ktorou namietala porušenie základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prieťahov zaručeného v čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) postupom Okresného súdu Čadca (ďalej len „okresný súd“) v konaní vedenom pod sp. zn. 12 C 663/01.

2. Z prijatej sťažnosti vyplýva, že sťažovateľka podala 29. septembra 2000 na okresnom súde návrh vo veci určenia neplatnosti kúpnej zmluvy. Podľa tvrdenia sťažovateľky okresný súd koná s prieťahmi v konaní v ňou označených časových úsekoch. Prvé pojednávanie uskutočnil až po jednom roku a dvoch mesiacoch od podania návrhu a *„Samotné konanie trvá dlhšie než je primerané povahe veci, keď po vyše piatich rokoch nebolo vydané žiadne rozhodnutie, ktoré by smerovalo k odstráneniu právnej neistoty.“* Sťažovateľka žiadala *„odstránenie prieťahov v konaní urgenciami“* z 29. apríla 2002, 29. januára 2003, 2. apríla 2004, 4. mája 2004, 2. júna 2004, 23. júla 2004 a 2. septembra 2004. Uvedený postup okresného súdu považuje sťažovateľka za porušenie čl. 48 ods. 2 ústavy. Vo veci nie je dosiaľ na súde prvého stupňa rozhodnuté.

3. Sťažovateľka žiada vydať nález, ktorým by ústavný súd vyslovil porušenie čl. 48 ods. 2 ústavy okresným súdom v konaní vedenom pod sp. zn. 12 C 663/01, nariadil

okresnému súdu konať vo veci bez zbytočných prietáhov, priznal jej finančné zadost'učinenie vo výške 50 000 Sk a náhradu trov konania.

4. Na základe žiadosti ústavného súdu sa k predmetu s'ťažnosti 5. mája 2006 vyjadrila predsedníčka okresného súdu JUDr. A. P. K tomuto vyjadreniu zaujal 23. mája 2006 právny zástupca s'ťažovateľky písomné stanovisko.

5. Na výzvu ústavného súdu účastníci konania oznámili, že súhlasia s prerokovaním veci bez ústneho pojednávania. Preto ústavný súd podľa § 30 ods. 2 zákona o ústavnom súde upustil v danej veci od ústneho pojednávania, lebo vzhľadom na charakter veci nemožno od ústneho pojednávania očakávať jej ďalšie objasnenie.

II.

Z obsahu s'ťažnosti a k nej priložených písomností, z vyjadrení účastníkov konania a z obsahu na vec sa vzťahujúceho súdneho spisu ústavný súd zistil nasledovný priebeh a stav konania vedeného na okresnom súde pod sp. zn. 12 C 663/01.

S'ťažovateľka 29. septembra 2000 podala na okresnom súde návrh „o neplatnosť zmluvy“. S'ťažovateľka spolu s nebohým manželom zaopatrovacou a kúpnu zmluvou z 19. januára 1977 registrovanou pod RI 16/77 previedli svoje nehnuteľnosti – rodinný dom so stavebným pozemkom a záhradou, ako aj maštal', na odporcov S. P. z K. a I. P. z K. S'ťažovateľku v konaní zastupoval advokát JUDr. M. S.

Okresný súd 2. októbra 2000 vyzval s'ťažovateľku na oznámenie spisovej značky dedičského konania po jej nebohom manželovi a od katastrálneho úradu si vyžiadal výpisy z listov vlastníctva predmetných nehnuteľností.

S'ťažovateľka 23. októbra 2000 predložila súdu „rozšírený návrh“ o odporkyňu č. 3 V. M. z K. a katastrálny úrad mu 13. novembra 2000 oznámil požadované údaje a 1. decembra 2000 predložil listy vlastníctva.

Okresný súd 20. novembra 2000 vyzval s'ťažovateľku na predloženie úmrtného listu jej nebohého manžela (požadované s'ťažovateľka predložila 22. novembra 2000).

Okresný súd 21. marca 2001 vyzval odporcov na vyjadrenie sa k návrhu a sťažovateľku na zaplatenie súdneho poplatku (sťažovateľka uhradila súdny poplatok 11. apríla 2001).

Odporcovia predložili súdu písomné vyjadrenie k návrhu 17. apríla 2001. Tieto vyjadrenia boli zaslané 20. apríla 2001 sťažovateľke a odporcom navzájom na zaujatie stanoviska. Vzájomné vyjadrovanie sa účastníkov konania k svojim vyjadreniam bolo ukončené 9. októbra 2001.

Okresný súd 21. októbra 2001 stanovil termín pojednávania na 28. november 2001. Odporkyňa v 2. rade ospravedlnila svoju neúčast' na pojednávaní pre „*ťažkú invaliditu s čiastočnou bezvládnosťou*“.

Pojednávanie konané 28. novembra 2001 (prítomní: právny zástupca sťažovateľky, odporcovia v 1. a 3. rade) bolo po vypočutí prítomných účastníkov konania odročené na neurčito za účelom vyžiadania si lekárskej správy o zdravotnom stave sťažovateľky a odporkyne v 2. rade. Okresný súd súčasne požiadal CEPO – Register obyvateľov SR o oznámenie miesta trvalého pobytu účastníkov konania. (Odpoveď bola doručená súdu 31. decembra 2001. Sťažovateľka „*nie je prihlásená na trvalý pobyt ani prechodný pobyt v Slovenskej republike*“.)

Okresný súd 15. januára 2002 zisťoval na Obecnom úrade v K. (ďalej len „*obecný úrad*“), či je u nich sťažovateľka prihlásená k trvalému pobytu (pozitívna odpoveď doručená okresnému súdu 27. februára 2002).

Ošetrojúci lekár sťažovateľky 14. marca 2002 oznámil okresnému súdu, že jej „*zdravotný stav ... neumožňuje účasť na súdnom pojednávaní ...*“.

Okresný súd 18. apríla 2002 vyzval právneho zástupcu sťažovateľky na predloženie jej rodného listu (predložený 6. mája 2002).

Právny zástupca sťažovateľky 29. apríla 2002 urgoval pokračovanie v konaní (nariadenie pojednávania).

Okresný súd 15. mája 2002 (doručené 12. júla 2002) vyzval právneho zástupcu sťažovateľky na predloženie „*riadnej plnej moci*“, z dôvodu rozdielu medzi dňom narodenia sťažovateľky uvedeným na plnej moci a rodnom liste: 22. február 1920, resp. 20. február 1920 (požadované splnené 16. júla 2002).

Okresný súd 12. septembra 2002 vyzval právneho zástupcu sťažovateľky, aby podal „*riadny návrh*“, t. j. upravil dátum narodenia sťažovateľky v petite návrhu. Súčasne vyzval pod hrozbou poriadkovej pokuty odporkyňu v 2. rade, aby oznámila adresu svojho ošetrojúceho lekára a oznámila, či sa môže zúčastniť pojednávania.

Právny zástupca sťažovateľky 22. októbra 2002 predložil okresnému súdu „*úpravu rozsudného návrhu*“, v ktorom uviedol ako odporcov doterajších odporcov v 1. a 2. rade.

Sťažovateľka 3. decembra 2002 predložila okresnému súdu „*čestné vyhlásenie*“ z 28. novembra 2002 overené obecným úradom.

Okresný súd 10. decembra 2002 urgoval u odporkyne v 2. rade predloženie požadovanej informácie.

Právny zástupca sťažovateľky 29. januára 2003 urgoval vytýčenie pojednávania.

Okresný súd 14. februára 2003 stanovil termín pojednávania na 26. marec 2003 a vyzval odporcov, aby sa písomne vyjadrili k čestnému vyhláseniu sťažovateľky.

Na pojednávaní konanom 26. marca 2003 (prítomní: sťažovateľka, jej právny zástupca, odporcovia v 1. a 3. rade) boli vypočutí účastníci k predmetu sporu. Pojednávanie bolo odročené na neurčito za účelom zistenia na obecnom úrade, kedy došlo k prečíslovaniu domovej nehnuteľnosti a vyzvania odporkyne v 2. rade na zloženie zálohy na výsluch.

Okresný súd uznesením z 26. marca 2003 pripustil do konania V. M. ako odporkyňu v 3. rade a ďalším uznesením pripustil zmenu petitu návrhu.

Sťažovateľka 2. apríla 2003 predložila súdu adresu ňou navrhovaného svedka a predložila potvrdenie obecného úradu o roku prečíslovania rodinného domu.

Okresný súd uznesením z 28. apríla 2003 uložil odporkyni v 2. rade poriadkovú pokutu 500 Sk.

Okresný súd 27. mája 2003 opätovne vyzval odporkyňu v 2. rade, aby obratom oznámila meno a adresu jej ošetrojúceho lekára.

Okresnému súdu bol 16. júna 2003 doručený posudok Okresného úradu, odboru sociálneho v K. zo 4. septembra 2001, podľa ktorého je odporkyňa v 2. rade považovaná „*za občana s ťažkým zdravotným postihnutím*“ (mimo iného: „*nedokáže sa premiestniť k prostriedkom verejnej dopravy, nastúpiť, vystúpiť a udržať sa v nich*“).

Okresný súd 11. augusta 2003 stanovil termín výsluchu odporkyne v 2. rade na 25. september 2003, o čom upovedomil sťažovateľku, jej právneho zástupcu, odporcov v 1. a 3. rade. Okresný súd 18. septembra 2003 tento termín zmenil na 21. október 2003.

Podľa úradného záznamu z 21. októbra 2003 odporkyňa v 3. rade na zvonenie a klopanie neotvorila dvere. Z uvedeného dôvodu nemohol byť vykonaný jej výsluch.

Odporkyňa v 2. rade listom z 20. októbra 2003 (doručený okresnému súdu 21. októbra 2003) oznámila, že vzhľadom k agresívnemu správaniu sa odporcov v 1. a 3. rade voči nej žiada, aby jej bol termín konania výsluchu oznámený aspoň 7 dní vopred, aby si mohla zabezpečiť osobnú ochranu.

Okresný súd 2. decembra 2003 požiadal katastrálny úrad o informácie týkajúce sa predmetu sporu a stanovil termín výsluchu odporkyne v 2. rade na 15. január 2004, o čom upovedomil ostatných účastníkov konania (oznámenie bolo doručené odporkyňi v 2. rade 5. decembra 2004).

Podľa zápisnice z 15. januára 2004 sa výsluch odporkyne v 2. rade k predmetu sporu nevykonal, pretože táto nesúhlasila s tým, aby do jej bytu vstúpila odporkyňa v 3. rade a sama odmietla zúčastniť sa výsluchu „*predo dvermi bytu*“.

Okresný súd 26. januára 2004 urgoval na katastrálnom úrade predloženie požadovanej informácie (informácia bola podaná súdu 3. marca 2004).

Právny zástupca sťažovateľky 2. apríla 2004, 4. mája 2004 a 2. júna 2004 urgoval stanovenie termínu pojednávania.

Okresný súd (vyšší súdny úradník) uznesením zo 7. júla 2004 uložil odporkyňi v 2. rade zaplatiť preddavok na trovy jej výsluchu vo výške 714 Sk (uznesenie jej bolo doručené 26. júla 2004).

Právny zástupca sťažovateľky 23. júla 2004 urgoval pokračovanie v konaní.

Okresnému súdu bolo 9. augusta 2004 doručené odvolanie odporkyne v 2. rade proti uzneseniu zo 7. júla 2004.

Okresný súd 11. augusta 2004 uznesením opravil chyby v odôvodnení uznesenia zo 7. júla 2003.

Právny zástupca sťažovateľky 2. septembra 2004 urgoval pokračovanie v konaní.

Okresný súd (sudca) uznesením z 11. októbra 2004 uložil odporkyňi v 2. rade zaplatiť preddavok na trovy výsluchu.

Odporkyňa v 2. rade podala 5. novembra 2004 proti uzneseniu odvolanie, ktoré bolo doručené okresnému súdu 10. novembra 2004.

Vo veci konajúci sudca 11. novembra 2004 požiadal predsedníčku okresného súdu, aby bol vylúčený z ďalšieho konania vo veci, lebo sa cíti byť predpojatý vzhľadom k invektívam voči nemu predneseným odporkyňou v 2. rade v odvolaní z 5. novembra 2004. List totožného obsahu predložil sudca 30. novembra 2004 Krajskému súdu v Žiline (ďalej len „krajský súd“).

Krajskému súdu bol 30. novembra 2004 doručený spisový materiál na rozhodnutie o odvolaní odporkyne v 2. rade.

Okresnému súdu bolo 29. decembra 2004 doručené uznesenie krajského súdu z 9. decembra 2004 o zrušení prvostupňového uznesenia a vrátení veci na ďalšie konanie (okresný súd nezisťoval „*osobné, majetkové a zárobokové pomery účastníka, pretože iba tak je možné rozhodnúť o povinnosti zaplatiť ... trovy konania, ktoré platil štát*“). Ďalším uznesením z 9. decembra 2004 krajský súd rozhodol, že vo veci konajúci sudca nie je vylúčený z prerokovania a rozhodovania predmetnej veci.

Okresný súd 7. februára 2005 zisťoval na Mestskom úrade K. (ďalej len „mestský úrad“) osobné, majetkové a rodinné pomery odporkyne v 2. rade (majetkové pomery zisťoval aj na Dopravnom inšpektoráte PZ SR a katastrálnom úrade). Mestský úrad predložil neúplnú informáciu (neviduje požadované údaje) 18. februára 2005, dopravný inšpektorát (negatívnu informáciu) 24. februára 2005 a katastrálny úrad 24. februára 2005 oznámil listy vlastníctva, na ktorých je menovaná vedená ako spoluvlastníčka nehnuteľností.

Okresnému súdu bolo 4. apríla 2005 predložené „Potvrdenie o osobných ... pomeroch ...“ odporkyne v 2. rade overené mestským úradom 16. marca 2005, ako aj rozhodnutie S., ústredie v B. o výške jej invalidného dôchodku.

Okresný súd 9. júna 2005 stanovil termín pojednávania na 23. september 2005.

Pojednávanie konané 23. septembra 2005 bolo pre neprítomnosť sťažovateľky a odporkyne v 2. rade odročené na 11. november 2005.

Predseda okresného súdu 9. novembra 2005 poveril vykonaním pojednávania sudkyňu JUDr. A. P.

Pojednávanie konané 11. novembra 2005 (prítomní: právny zástupca sťažovateľky, odporcovia v 1. a 3. rade) bolo po prednese právneho zástupcu sťažovateľky odročené na neurčito.

Podľa úradného záznamu z 30. novembra 2005 okresný súd zistil, že sa v súčasnosti vedie dedičské konanie po nebohom Š. P. a jeho dedičmi sú sťažovateľka a odporcovia v 1. a 3. rade.

Okresný súd 17. januára 2006 stanovil termín pojednávania na 24. marec 2006. Predvolanie bolo doručené všetkým účastníkom konania. Odporkyňa v 2. rade 24. marca 2006 telefonicky žiadala ospravedlniť svoju neúčasť zo zdravotných dôvodov.

Na pojednávaní konanom 24. marca 2006 (prítomní: právny zástupca sťažovateľky, odporcovia v 1. a 3. rade) predložil právny zástupca sťažovateľky výpis z listu vlastníctva k predmetu sporu a oboznámil jeho obsah. Vychádzajúc z nedostatkov zrejmých z tohto listu vlastníctva žiadal o možnosť prešetrenia ich príčin a o oznámenie v lehote 15 dní, aký bude ďalší postup jeho klientky v predmetnom spore. Pojednávanie bolo odročené na neurčito .

Na č. 1. 170 spisu je rukopis návrhu listu okresného súdu z 27. marca 2006 adresovaného Úradu geodézie a kartografie v B. Okresný súd ním žiada katastrálny úrad, aby opravil zápis o vlastníckych vzťahoch na liste vlastníctva č. 231, ktorý bol vykonaný na základe uznesenia okresného súdu z 26. marca 2003. Toto uznesenie sa týkalo vedenia konania a nemalo byť použité ako titul na zápis vlastníckych vzťahov a bolo zaslané katastrálnemu úradu len na vedomie.

Právny zástupca sťažovateľky 19. apríla 2006 požiadal okresný súd, aby vzhľadom na to, že k zápisu v liste vlastníctva došlo v rozpore so zákonom, zabezpečil od katastrálneho úradu nové potrebné podklady na rozhodnutie.

Okresný súd (podľa rukou písaného pokynu pre kanceláriu) 20. apríla 2006 stanovil termín pojednávania na 30. jún 2006.

III.

1. Podľa čl. 127 ods. 1 ústavy ústavný súd rozhoduje o sťažnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb, ak namietajú porušenie svojich základných práv alebo slobôd,

alebo ľudských práv a základných slobôd vyplývajúcich z medzinárodnej zmluvy, ktorú Slovenská republika ratifikovala a bola vyhlásená spôsobom ustanoveným zákonom, ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd.

Podľa čl. 127 ods. 2 ústavy ak ústavný súd vyhovie sťažnosti, svojím rozhodnutím vysloví, že právoplatným rozhodnutím, opatrením alebo iným zásahom boli porušené práva alebo slobody podľa odseku 1, a zruší také rozhodnutie, opatrenie alebo iný zásah. Ak porušenie práv alebo slobôd podľa odseku 1 vzniklo nečinnosťou, ústavný súd môže prikázať, aby ten, kto tieto práva alebo slobody porušil, vo veci konal. (...)

Podľa čl. 127 ods. 3 ústavy ústavný súd môže svojím rozhodnutím, ktorým vyhovie sťažnosti, priznať tomu, koho práva podľa odseku 1 boli porušené, primerané finančné zadosťučinenie.

Podľa čl. 48 ods. 2 ústavy každý má právo, aby sa jeho vec verejne prerokovala bez zbytočných prietáhov (...).

2. Okresný súd sa vo svojom vyjadrení z 5. mája 2006 zaoberal konaním v obdobiach, ktoré sťažovateľka označila ako konanie so zbytočnými prietahmi a k predmetu ústavnej sťažnosti uviedol: „(...) Z hľadiska celkovej dĺžky vedenia konania konštatujem, že dosiaľ právne postavenie účastníkov konania je neisté, od začatia konania uplynulo celkom 5,5 roka avšak som toho názoru, že súd nečinný nebol, s právnou vecou sa priebežne zaoberal a preto považujem výšku žiadaného finančného zadosťučinenia za neprímerane vysokú. (...)“

Právny zástupca sťažovateľky zaujal k vyjadreniu okresného súdu nasledované stanovisko: „Je nesporné, že úkony okresného súdu uvedené vo vyjadrení jeho predsedníčky, boli vykonané. Pri ich chronologickom zoradení, možno však opätovne dospieť k záveru, že v obdobiach zdôraznených sťažovateľkou, bol okresný súd nečinný.“

Nečinnosť spočíva aj v spôsobe konania súdu, ktorý je neefektívny a zbytočne predlžuje konanie (súd vyše pol roka, od 20. 04. 2001 zasielal ďalšie a ďalšie vyjadrenia odporcov spolu s výzvami na vyjadrenie sa sťažovateľky – navrhovateľky k ich vyjadreniu). Dojem činnosti súdu vzbudzuje aj skutočnosť, že úkony boli vykonávané priebežne. Tieto súd

vykonával jednotlivo, s časovými odstupmi, hoci jeho postupu nič nebránilo, žiadna zákonná prekážka, aby ich vykonal naraz. Doterajšie konanie súdu je navyše poznačené nesústredenosťou (o návrhu z 23. 10. 2000 rozhodoval až 26. 03. 2003 a pod.)

Výsledkom nečinnosti súdu a vyššie uvedeného spôsobu konania je potom aj po vyše piatich rokoch neustále trvajúci stav právnej neistoty, k odstráneniu ktorého doteraz neprispelo žiadne rozhodnutie vo veci. (...)“

3. Účelom základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov je odstránenie stavu právnej neistoty, v ktorej sa nachádza osoba domáhajúca sa rozhodnutia štátneho orgánu. Samotným prerokovaním veci na štátnom orgáne sa právna neistota osoby neodstráni. Spravidla až právoplatným rozhodnutím súdu sa vytvára právna istota. Pre naplnenie ústavného práva zaručeného čl. 48 ods. 2 ústavy nestačí, aby štátny orgán vec prerokoval. Ústavné právo na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov sa naplní zásadne až právoplatným rozhodnutím štátneho orgánu, na ktorom sa osoba domáha odstránenia právnej neistoty ohľadom svojich práv (napr. I. ÚS 41/02).

Judikatúra ústavného súdu sa ustálila v tom, že otázka, či v konkrétnom prípade bolo alebo nebolo porušené právo na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov garantované v čl. 48 ods. 2 ústavy, sa skúma vždy s ohľadom na konkrétne okolnosti každého jednotlivého prípadu najmä podľa týchto troch základných kritérií: zložitosť veci, správanie účastníka a postup súdu (napr. I. ÚS 41/02). Ústavný súd pritom prihliada aj na predmet sporu (povahu veci) v posudzovanom konaní a jeho význam pre sťažovateľa (napr. I. ÚS 19/00, I. ÚS 54/02, II. ÚS 32/02). Podľa rovnakých kritérií postupoval ústavný súd aj v danom prípade.

Predmetom konania pred ústavným súdom bolo posúdenie, či postupom okresného súdu v konaní v tom čase vedenom pod sp. zn. 12 C 663/01, v ktorom sťažovateľka vystupuje ako navrhovateľka, došlo k porušeniu jej práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov zaručeného v čl. 48 ods. 2 ústavy.

3.1. Pokiaľ ide o kritérium zložitosti veci, ústavný súd konštatuje, že vzhľadom na postup okresného súdu v predmetnej veci (pozri bližšie chronologický prehľad úkonov

okresného súdu uvedený v II. časti odôvodnenia) nie je jej zložitosť rozhodujúcou príčinou (dôvodom) doterajšej dĺžky konania.

3.2. Pri hodnotení podľa ďalšieho kritéria (správania sťažovateľky v preskúmvanej veci) ústavný súd nezistil závažnú okolnosť, ktorá by mala byť osobitne zohľadnená na jej ťarchu pri posudzovaní otázky, či a z akých dôvodov došlo v tomto konaní k zbytočným priet'ahom.

3.3. Napokon sa ústavný súd zaoberal postupom okresného súdu v predmetnej veci a konštatuje, že okresný súd

- od 17. apríla 2001 (vyjadrenia odporcov) do 21. novembra 2001 (predvolanie na pojednávanie), t. j. v trvaní vyše šesť mesiacov (počas ktorých sa zaoberal iba zasielaním písomných stanovísk účastníkov konania k ich vyjadreniam navzájom);

- od 28. novembra 2001 (pojednávanie) do 14. februára 2003 (predvolanie na pojednávanie), t. j. v trvaní vyše 14 mesiacov (keď okresný súd zisťoval miesto pobytu účastníkov, aj keď nemal problémy s doručovaním im písomností, ďalej v súvislosti s nesprávne uvedeným dňom narodenia sťažovateľky ju postupne žiadal, hoci to mohol urobiť jednou výzvou o úpravu splnomocnenia a petitu návrhu, a tiež žiadal oznámenie adresy ošetrojúceho lekára od odporkyne v 2. rade);

- od 15. januára 2004 (neúspešný pokus o výsluch odporkyne v 2. rade) do 7. júla 2004 (uloženie poriadkovej pokuty), t. j. vyše päť mesiacov;

teda vyše dvoch rokov nevykonával vo veci úkony smerujúce k odstráneniu právnej neistoty, v ktorej sa sťažovateľka počas súdneho konania nachádza. Vzhľadom na uvedený dlhodobý postup okresného súdu ústavný súd konštatuje, že v konaní došlo k priet'ahom, ktoré neboli spôsobené zložitou veci, ani správaním účastníkov konania, ale v dôsledku postupu okresného súdu, ktorého procesné úkony nesmerovali priamo k rozhodnutiu v merite veci, teda k odstráneniu právnej neistoty sťažovateľky, s ktorej riešením sa obrátila na všeobecný súd.

Vzhľadom na uvedené dôvody ústavný súd vyslovil porušenie práva sťažovateľky na prerokovanie predmetnej veci bez zbytočných priet'ahov zaručeného v čl. 48 ods. 2 ústavy, tak ako to je uvedené vo výroku tohto rozhodnutia pod bodom 1.

4. V nadväznosti na tento výrok a v záujme efektívnosti poskytnutej ochrany sťažovateľke ústavný súd vo výroku tohto rozhodnutia pod bodom 2 prikázal okresnému súdu podľa čl. 127 ods. 2 ústavy a § 56 ods. 3 písm. a) zákona o ústavnom súde konať vo veci bez zbytočných prietáhov.

5. Podľa § 56 ods. 4 zákona o ústavnom súde môže ústavný súd priznať tomu, koho základné právo alebo sloboda sa porušili, aj primerané finančné zadosťučinenie.

Sťažovateľka žiadala priznať primerané finančné zadosťučinenie „vo výške 50.000,- Sk, z dôvodu zdlhavosti doterajšieho konania, ktoré trvá päť rokov a počas ktorého nedošlo k odstráneniu právnej neistoty. Rada by sa vo svojich 85 rokoch dočkala právoplatného rozhodnutia vo veci, ktoré by jej umožnilo usporiadať si vzťahy ohľadom svojho majetku a to i do budúcnosti. Zdlhavosť konania nepriaznivo pôsobí na jej psychiku a tým na jej zdravotný stav. Konanie sa stáva týmto pre ňu ako staršiu osobu veľmi náročným, vzbudzuje v nej bezmocnosť a nedôveru v súdny systém, čo pociťuje ako ujmu“. Keďže iba konštatovanie porušenia označeného základného práva nie je dostatočným zadosťučinením pre sťažovateľku, ústavný súd uznal za dôvodné priznať jej finančné zadosťučinenie, ktoré podľa zásad spravodlivosti s prihliadnutím na všetky okolnosti prípadu (najmä vzhľadom na dlhodobý a bezdôvodný postup okresného súdu) považuje za primerané vo výške 40 000 Sk.

Podľa § 56 ods. 5 zákona o ústavnom súde ak ústavný súd rozhodne o priznaní primeraného finančného zadosťučinenia, orgán, ktorý základné právo alebo slobodu porušil, je povinný ho vyplatiť sťažovateľovi do dvoch mesiacov od právoplatnosti rozhodnutia ústavného súdu.

Z uvedených dôvodov ústavný súd rozhodol tak, ako to je uvedené vo výroku tohto rozhodnutia pod bodom 3.

6. Podľa § 36 ods. 2 zákona o ústavnom súde ústavný súd môže v odôvodnených prípadoch podľa výsledku konania uznesením uložiť niektorému účastníkovi konania, aby úplne alebo sčasti uhradil inému účastníkovi konania jeho trovy.

Sťažovateľke vznikli trovy konania z dôvodu právneho zastúpenia advokátom. Advokát vykonal tri úkony právnych služieb, a to prevzatie a prípravu zastupovania a písomné podanie (sťažnosť) z 3. januára 2006 a stanovisko k vyjadreniu okresného súdu z 23. mája 2006. Odmena za jeden úkon právnych služieb (v zmysle § 11 ods. 2 vyhlášky Ministerstva spravodlivosti Slovenskej republiky č. 655/2004 Z. z. o odmenách a náhradách advokátov za poskytovanie právnych služieb, t. j. 1/6 z výpočtového základu 16 381 Sk) je 2 730 Sk, čo predstavuje spolu s režijným paušalom 164 Sk sumu 2 894 Sk. Odmena advokátovi za poskytnuté právne služby v konaní pred ústavným súdom predstavuje spolu sumu (za tri úkony právnych služieb) 8 682 Sk. Keďže advokát je platiteľom dane z pridanej hodnoty, zvyšuje sa suma trov konania o 19 %, t. j. 1 650 Sk. Celkové trovy konania predstavujú spolu sumu 10 332 Sk. Keďže sťažovateľka požadovala náhradu trov konania v sume 9 378,50 Sk, ústavný súd rozhodol v súlade s jej návrhom.

Z uvedených dôvodov ústavný súd rozhodol tak, ako to je uvedené pod bodom 4 výroku tohto rozhodnutia.

7. Vzhľadom na čl. 133 ústavy, podľa ktorého proti rozhodnutiu ústavného súdu nemožno podať opravný prostriedok, treba pod „právoplatnosťou rozhodnutia“ uvedenou vo výroku tohto rozhodnutia rozumieť jeho doručenie účastníkom konania.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 21. júna 2006